

**Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXIV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика
II етап
2023/2024 навчальний рік
5 клас**

1. Запиши відповідно до вимог правопису.

*Х..мерний, дал..чина, пр..хилитися, неприм..рениий, інт..лект, пр..зирливий,
пр..тихий, пр..тендент, слав..нь, конт..нент.*

(5 балів)

1. Запиши слова, постав у них наголоси.

*Чарівний, уподобання, тризуб, соломинка, принести, помовчати, отаман,
обіцянка, косий, загадка.*

(5 балів)

2. Склади по два речення з наведеними словами так, щоб ці слова були омонімами.

Баба, захід, склад.

(6 балів)

3. Відредагуй речення.

У всіх підручниках на перших сторінках є нотації. Завдяки дощу я підхопив нежить. Добродій – це той, хто робить добрі справи. Загрузіть цей файл на ваш комп. По суботам ми бігаємо в парку.

(4 бали)

5. Відгадай загадки. Відгадки запиши фонетичною транскрипцією.

1.Котиться клубок зовсім без ниток; замість ниточок триста голочок.

2.Висить сито, не руками звито, ним маленький павучок ловить здобич на гачок. 3.Чорний Іван, дерев'яний каптан: де носом поведе, там помітку кладе.

(3 бали)

6. Свято Миколая – одне з найулюбленіших для дітей. Святий Миколай не залишає людей у біді, тому до нього з молитвою звертаються в скруті, просять про допомогу і захист. Як відомо, він уночі підкладає подарунки під подушку. Щоб чудотворець знав про бажання дитини, треба написати йому листа.

Напиши листа святому Миколаю від імені українських дітей.

Обсяг твору 1– 1,5 сторінок.

(12 балів)

Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXIV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика
II етап
2023/2024 навчальний рік
6 клас

2. Запиши відповідно до вимог правопису.

*Міні/пекарня, стоп/кран, житт..дайний, крісло/диван, каш..вар,
напів/темрява, заступни..во, інт..ліген..ний, жен..шен.., ін..овація.*

(4 бали)

1. Підбери з довідки пояснення до запропонованих фразеологізмів, запиши їх парами.

Вуха в'януть; вийняти душу; у сірка очей позичати; не в тім'я битий; лити помії; сміятися на кутні; віддати пальму першості; як гриби після дощу.

Довідка: визнати найкращим; розчулити; з'явитися швидко; соромитись ганебного вчинку; почути неприємне; розумний, кмітливий; несправедливо когось ганьбити; плакати.

(5 балів)

2. Добери до слів іншомовного походження українські відповідники.

Біографія, горизонт, ілюстрація, ідеал, демонстрація, дефект, карта, адаптація, візит, фонтан.

(5 балів)

3. Знайди в реченнях лексичні помилки. Запиши відредаговані речення.

За допомогою мережі «Інтернет» послання дійде швидко за лічені секунди на інший кінець світу. Спорт зміцнює тіло і робить його міцним і здоровим. Машина на сильній швидкості промчала повз наш будинок. Усі школярі відпочивають на протязі літніх канікул.

(4 бали)

4. Випиши лише словосполучення. Склади з ними речення. Підкресли в реченнях головні і другорядні члени.

Читати оповідання, синтаксис і пунктуація, стиглі вишні, соловей співає, для друга, пишаюся успіхами, ловити тав, збірка дитячих віршів, Велика Ведмедиця.

(5 балів)

5. Напиши твір-роздум в публіцистичному стилі на тему «Робити добро легше, ніж ми думаємо». Обсяг – 1,5 сторінок.

(12 балів)

Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXIV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика
II етап
2023/2024 навчальний рік
7 клас

1. Запиши відповідно до вимог правопису.

Екстре (н, nn)ий, (Р,р)еволюція (Г, г)ідності, (С, с)вят/вечір, ні/до/кого, м'ясо/молочний, двадцяти/восьми/мільйонний, різдв..яний, св..ще (н, nn)ик, на/пів/зруйнований, (Ш, ш)евченків край.

(5 балів)

2. Постав наголос в запропонованих словах.

Беремо, виразний, допізна, ненавидіти, позаторік, гостей, вітчим, мережа, текстовий.

(3 бали)

3. Відредагуй речення.

1. Моя подруга дуже занедужала грипом. 2. Від розлуки з рідним краєм його серце стискалося біллю і розначчю. 3. Герой дістав нагороду за мужність. 4. Із-за снігопаду запізнився поїзд. 5. Діти знаходились на площадці, біля качелі.

(5 балів)

4. Доведи, що інфінітив може виконувати роль підмета, означення, додатка, обставини, склавши речення (4 речення).

(4 бали)

5. Запиши речення, встав пропущені розділові знаки. Підкресли дієприкметники як члени речення. Виконай синтаксичний розбір останнього речення (підкресли головні і другорядні члени речення, над словами вкажи частини мови).

1. При світлі сумління і серце відкрите любов'ю наповнене. 2. На дощ віщують згорнуте суцвіття кульбаби сплюснуті пелюстки паничів. 3. У рідний край грозою вмитий ідуть усі шляхи на світі. 4. Пахне майовими дощами синіми льонами материними руками пісня витворена народом.

(6 балів)

6. Напиши твір-розповідь з елементами опису зовнішності людини в художньому стилі на тему «Яка вона – людина, що викликає захоплення?». Обсяг – 1,5–2 сторінки.

(12 балів)

Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
**XXIV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра
Яцика II етап**
2023/2024 навчальний рік
8 клас

1. Запиши відповідно до вимог правопису.

Мар..во, один/одинцем, пів/години, суспільно/небезпечний, (С, с)вято (У, у)країнської мови, літературно/художній, сурм..яний, (Ш, ш)евченківські традиції, ніким не/впізнаний, шас..і, пр..гірклий, (з, с)під/лоба.

(6 балів)

2. Запиши речення, розстав пропущені розділові знаки. Виконай синтаксичний розбір речення: 1) підкресли головні і другорядні члени; 2) надпиши над кожним словом, якою частиною мови воно є; 3) дай загальну характеристику реченню.

Запам'ятати хочу кожне слово почуте десь зненацька випадково! (Д. Луценко)

(5 балів)

3. Підбери із довідки потрібні слова, щоб утворились фразеологізми. Запиши фразеологізми, поясни значення.

Задирати..., робота..., брати..., роззявити..., гострити..., стати..., крутити..., берегти... .

Довідка: ...як зіницю ока, ...кипить, ...хвостом, ...гору, ...носа, ...рота, ...дубки, ...зуби.

(4 бали)

4. Відредагуй подані словосполучення.

Зробити наступним чином, із-за нехватки досвіду, свіжий творог, толковий учень, відвідати п'єсу, музей під відкритим небом, у десять годин, зрадити другові, рішення це діло, переписуватися по пошті.

(5 балів)

5. Згадай прислів'я, у яких між підметом і присудком ставиться тире. Запиши 3 приклади.

(3 бали)

6. Інтерв'ю – жанр журналістики, спілкування у вигляді відповідей особи на запитання журналіста. Зміст інтерв'ю обов'язково має бути цікавим і важливим для суспільства.

У кого ти хотів би/ хотіла б узяти інтерв'ю? Склади статтю-інтерв'ю з відомою особою. Обсяг – 2 сторінки.

(12 балів)

**Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXIV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика
II етап
2023/2024 навчальний рік
9 клас**

1. «Орфографічна хвилинка».

Подані слова запиши відповідно до вимог чинного правопису.

*Різдв...яний, без/вісти, пів/острова, Г(г)угл, д...р...гент, лібрет...о,
до/останку, північно/македонський, Р(р)...спубліка П(п)ольща, день/у/день,
аген...ство, екстра/клас, яблун...ці, веб/сторінка, з/давніх/давен, поки/що.*

(4 бали)

2. «Мовознавчий калейдоскоп».

Виконай завдання:

а) знайди помилку в узгодженні числівника з іменником: чотири ряди, півтора роки, три сестри;

б) утвори чоловічі імена по батькові від слів: Григорій, Юрій, Ігор;

в) познач наголос у словах: перекус, віршовий, стовідсотковий;

г) установи відповідність:

Запозичене слово

Український відповідник

1 азарт

А панібратство

2 нонсенс

Б запал

3 фамільярність

В нісенітниця

4 резерв

Г запас

Д самовпевненість

(5 балів)

3. Допиши народні прислів'я, приказки.

Два чоботи ... Семеро одного ... Сім разів відміряй ... Сім п'ятниць... У семи няньок... Де двоє б'ються ...

(3 бали)

4. Відредагуй словосполучення.

Примінити санкції, шарикова ручка, пробіли в знаннях, обезжирене молоко, листати сторінки, закупочна ціна, стати в нагоді, поступила пропозиція.

(4 бали)

5. Запиши речення, знявши ризики і розставивши пропущені розділові знаки. Виконай синтаксичний розбір (підкресли члени речення, надпиши над кожним словом, якою частиною мови є, дай загальну характеристику реченню).

Дим від вогнищ тягнуло в долину але він не/стелився пасмами а зразу/ж піднімався до/гори підфарбовуючи все не/баченою досі прозоро/блакитною аквареллю.

(7 балів)

6. Напиши твір-роздум (обсяг – 2–2,5 сторінки), коментуючи думку, означену в цитаті: «Нема нічого небезпечнішого, ніж підступний ворог, але немає нічого отруйнішого від удаваного друга» (Григорій Сковорода).

(12 балів)

**Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXIV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика
II етап
2023/2024 навчальний рік
10 клас**

1. «Орфографічна хвилинка».

Подані слова запиши відповідно до вимог чинного правопису.

*Пів/захис...ник, блиц/опитуван...я, фо...є, торф...яний, Д(д)ік...єнс, країни
Б(б)лиз...кого С(с)ходу, альфа/промені, від/тепер, сама/самотою, р...ч...татив,
віце/пр...з...дент, нано/т...хнології, барок...о, будь/що/будь, екс/прем'єр/міністр,
дівчин...ці.*

(4 бали)

2. «Мовознавчий калейдоскоп».

Виконай завдання:

а) запиши в родовому відмінку однини іменники: вокзал, екран, фейсбук;

б) познач наголос у словах: двійня, тризуб, мережа;

в) знайди й виправ помилку в правописі дієслівних форм: борються, загоють, полють;

г) установи відповідність:

<i>Фразеологізм</i>	<i>Значення</i>
<i>1 дивитися крізь пальці</i>	<i>А звільнятися від ілюзій</i>
<i>2 текти крізь пальці</i>	<i>Б тихо й обережно поводитися</i>
<i>3 виколупати з пальця</i>	<i>В щось даремно втрачати</i>
<i>4 ходити на пальцях</i>	<i>Г навмисне на помічати чогось</i>
	<i>Д дістати щось буд-якою ціною</i>

(5 балів)

3. Добери синоніми до кожного з поданих слів.

Еlegantний, інтелігентний, віртуозний, химерний, тендітний, талановитий.

(3 бали)

4. Відредагуй речення

Заняття в шахматній секції розпочинається без п'ятнадцяти шість й триває більше години. Моя сестра в жовтні місяці стала двократною чемпіонкою України по бальним танцям. В цьому магазині побутову техніку та посуду можна купити за оптовими цінами. Завдяки тому, що було виключене опалення, ми дуже замерзли.

(4 бали)

5. Запиши речення, знявши ризики і розставивши пропущені розділові знаки. Побудуй його структурну схему, зроби синтаксичний розбір (підкресли члени речення, надпиши над кожним словом, якою частиною мови є, дай загальну характеристику всій конструкції й компонентам як простим реченням).

Сонце і повітря лоскочуть щоки а зелень ялинкових гілок виглядає з/під снігу так свіжо що здається на/дворі стоїть весна одягнена у білі шати.

(7 балів)

6. Напиши твір-роздум (обсяг – 2,5–3 сторінки), коментуючи думку, зазначену в цитаті: «Нема легкого шляху, щоб бути собою. Але бути собою – це єдиний гідний шлях» (Любомир Гузар).

(12 балів)

Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXIV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика
II етап
2023/2024 навчальний рік
11 клас

1. «Орфографічна хвилинка».

Подані слова запиши відповідно до вимог чинного правопису.

Дзв...якнути, прес/конф...ренція, Мак...артні, рі...лтор, флеш/інтерв...ю, пів/оберт, П(п)івден...о/А(а)фриканська Р(р)...спубліка, тим/часом/як, конве...єр, камін...чик, С(с)узір...я В(в)...ликий В(в)із, не/мов/би/то, на/добра/ніч, на/віки/вічні, невіс..ч..н, тон...а.

(4 бали)

2. «Мовознавчий калейдоскоп».

Виконай завдання:

а) утвори прикметники від іменників: *Лейпциг, Цюрих, Париж;*

б) познач наголос у словах: *ринковий, маркетинг, зубожіння;*

в) запиши всі можливі варіанти відповіді на питання: *«Котра година?»* - «16.15»;

г) установи відповідність:

Член речення

Приклад

1 присудок

*А Не братайся з козаками мед **питу**.*

2 додаток

*Б І холод не страшний, коли козак **молодий***

3 означення

*В Бог не без милості, **козак** не без щастя.*

4 обставина

*Г Козак попросив бандуриста **заграти**.*

*Д Уміння **воювати** передавалося в козаків від батька до сина.*

(5 балів)

3. Утвори із поданих фразеологізмів антонімічні пари.

Вітер у кишенях свистить, як на голках, триматися гоголем, аж кишить, піджимати хвоста, знатна птиця, бряжчить у кишені, як пень, змішати з болотом, невелике цабе, як у kota сліз, кадити фіміам.

(3 бали)

4. Відредагуй речення.

*1. Не дивлячись на похилий вік, дідусь є завзятим ентузіастом рибалки.
2. Давайте запишемо інформацію про майстерного скрипаля-віртуоза, який перебуває у нашому місті по запрошенню музикального товариства.
3. Діючий контракт був підписаний обома сторонами кілька років тому назад.
4. Складаючи план роботи на неділю, мною було заплановано зустріч з студентами у приміщенні бібліотеки імені Олександра Довженко.*

(4 бали)

5. Запиши речення, знявши ризики і розставивши пропущені розділові знаки. Побудуй його структурну схему, зроби синтаксичний розбір (підкресли члени речення, надпиши над кожним словом, якою частиною мови є, дай загальну характеристику всій конструкції й компонентам як простим реченням).

Так ведеться в людському житті кожен крок у/перед хоч який/би він не/був маленький здобувається копіткою працею а най/менша похибка може відкинути нас далеко назад.

(7 балів)

6. Напиши твір-роздум (обсяг – до 3,5 сторінок), коментуючи думку, висловлену в цитаті: «Свобода – це вміння сказати «так» своїм мріям. Гідність – це вміння сказати «ні» своїм страхам» (Святослав Вакарчук).

(12 балів)